

סא:

עין משפט
גר מצוה

קדשי קדשים פרק שישי זבחים

מסורת הש"ס

א) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו
ה) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו
ה) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו

הגהות הב"ח

א) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו
ה) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו

שינוי נוסחאות

א) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו
ה) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו

מקור רש"י

א) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו
ה) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו

שינוי מקובצת

א) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו
ה) וקחן קטן: ב) וסס
מחולק לז, ה) סדר עולם טו

ולאחר שפרקו הדרים את המשכן, אכל המזבח וקלעי החצר
נמקוהו אכל נסע מכל וכל אין מחנה שפניה קיים לגבי
קדשי קדשים כדפרי' ולחם הפנים נפקל ביזאל כדלמך ההם (א) נמסוקל
מסדור השלמן דכ"ע לא פליגי דנפקל ביזאל ועוד דלי נפרק מכל

וכל חיפוק לי דמיפקל מטעם פנימה
המוצה וא"מ ובמנחות (דף נה, ז) אמאי
מלי טעמא ביזאל נלחם הפנים חיפוק
לי משום פנימה המזבח ואי כן מורו
והעמידו בו כיום ואז יאכלוהו הא כיון
שנדהה אלו חזר ונראה לאכול וכ"מ
(ט) מד ממרי טעמי נקט א"כ היכי דייק
התם ש"מ י"ט סילוק מקטוע בלילה דלי
כ"ד כיום מאי איריא משום יזאל חיפוק
לי דליפקול ליה בלילה וי"ל דודאי סילוק
מקטוע פוסל או משום יזאל או משום
פנימה המזבח והתם דייק אם היה
נפקל משום יזאל קודם סילוק: מנא
דלא היה המסע פוסל: אע"פ שנסע
אח"כ מועד הוא. וא"מ כ"פ שמי הלחם
(מנחות דף נה, ז) דמעיקרא פליגי (א) בלחם
הפנים נמסוקל לא נפקל נמסוק
דמ"ד איו נפקל דרס מדמכדי ונסע
אהל מועד אע"פ שנסע אהל מועד
הוא אפילו למחנה שכניה ואיך יהיה
לדגלים אחת אחאי לא משני דליטריק
לרשע' ההכא או למחנה ישראל (א) היא
דקיים כדלמך פ' נגלה (לקמן קטו):

והיך ה"ו חיים דלפי סדרנו קמהדר
ליה דס"ל דלא לרך קרא לדגש' ההכא
ולדגש' דפ' נגלה כיון דלוח ליה דאפי'
כי ליכא לא מוזה ולא קלעים אפי' לחם
הפנים שהוא קדשי קדשים לא מיפקיל
דקרינא ניה מחנה שפניה קיים ולכן
משני לדגלים הוא דלחא וא"מ היכי
לדגש' ההכא למחנה ההם דמסוקל
כשר ביזאל מ"מ הא מסוקל מיפקיל
בפנימה מוזה ומי מוחא כשחזרו
והעמידו המשכן בו כיום ואיך יאכלוהו
הא כיון דנדהה צוב איו חזר ונראה
וי"ל דלא קיימא ההיא מסוקל א"כ
אפי' נשעת (א) שנסאו כנתק מוזה הוא
כיון (א) דלמך אע"פ שנסע אהל מועד
הוא: ארבע אמות מן הדרום
וד' אמות מן המערב. כך גירסת
הקונטרס וקשה לר"מ דא"כ (א) היה

המוצה ד' אמות (א) בחלקו של יהודה דמקמתא צבית ראשון לא היה יסוד
לקן דרומית מזרחית לפי שלא היה בחלקו של טורף כדלמך פ' אזהר
מקומן (לעיל נג, ז) ואם צבית שני הוסיפו דדרום א"כ בנו בחלקו של
יהודה וגרס ר"מ מן הכפזן מן המערב והכי תנן במס' מדות (פ"ג מ"א)
וקשה דהא מקמי' הכא דמשום שיתן הוסיפו שיהא הבור קלוע (א) מוח המוזה ושיתן דדרום היו כדמתן בפירקין (לקמן סג, ז) דנריס יהיה
קרן מערבית דרומית משמשה למעלה ניוסון המים והיון (א) ועוד תנן במסכת מדות (פ"ג מ"ג) מקום היה שם אמה על אמה ועובל על שם
עליה שנה יורדין לשימון ומנינו למידחק צרוח מערבית היה לזד קרן דרומית אכל קשה עוד תניא (א) במעילה פקד וזל חטאת (דף י"א)
ומימתי לה צקטנה פקד לולב (דף מט, ז) לול קטן היה צלד מערבו של כנע אחד לצבועים שנה פרחי כהונה יורדין לשם ומציאין משם יין
קרוש לכך נראה כגירסת הספרים דגרסי דרום ומערב וצבית ראשון היה להם יסוד לדרום שהיה משוך בחלקו של טורף מוח מרוח מזרחית
שלא נשמה שהיה בלא יסוד (עד) חלקו של יהודה כמו צבית שני וקראי דמעמעי פקדא אחיו מקומן (לעיל דף נג, ז) קרן שאין לה יסוד משום
בית שני נאמרו אי נמי אף צבית ראשון לא חשיב קרן דרומית קרן כיון דלא היה ליה יסוד משני לדרין כיון צלד מזרח אי נמי לפי שהיה
עמיד להיות בלא יסוד צבית שני לא היו נותנין דמים צו כמו צבית של משה לפי שהיה עמיד להיות בלא יסוד צבית עולמים:

מסו דסימא כו'. כלומר ולא אכילה משנעקר המזבח אחת לאשמועינן
אלא אכילה קדשי קדשים בלא קלעים אחת לאשמועינן דלא חיימא
כיון שנמלקה קלעים יש כאן פסול יזאל: אבנים ג"מ. אם מוזה
אבנים וגו' מוזה אבנים לא נפקל (א) אבנים שלמות נבנה וגו':

ולאחר שפרקו הלויים את המשכן (א) מוהו
דחיימא אפיסיל להו ביוצא קא משמע לן
(א) ואימא הכי נמי אמר קרא יונסע אהל
מועד י"א אף על פי שנסע אהל מועד הוא
אמר רב הונא (א) אמר רב מוזהה של שילה
של אבנים היה דתניא (א) ר"א בן יעקב
אומר מה תלמוד לומר: אבנים (א) אבנים
אבנים שלש פעמים אחד של שילה ואחד
של נוב וגבעון ובית (א) עולמים מתיב רב
אחא (א) בר אמי י"א ש שירדה מן השמים
בימי משה לא נסתלקה מעל מזבחה הנחושת
אלא בימי שלמה ואש שירדה בימי שלמה
לא נסתלקה עד שבא מנשה וסילקה ואם
איחא מעיקרא הוא דאיסתלק ליה הוא
דאמר (א) רבי נתן דתניא רבי נתן אומר
מזבחה של שילה של נחושת היה חלול
ומלא אבנים ר"נ בר יצחק אמר מאי לא
נסתלקה לא נסתלקה לבטלה מאי (א) היא
רבנן אמרי שביבא הוה משרדא רב פפא
אמר אושפיזא הוה נקט ווימנין הכא
ווימנין הכא תנן התם (א) וכשעלו אבני הגולה
הוסיפו עליו ד' אמות מן הדרום (א) ד' אמות
מן המערב כמין גמא מאי טעמא אמר
רב יוסף משום דלא ספק אמר ליה אביי
השתא מקדש ראשון דכתיב ביה (א) יהודה
וישראל רבים כחול אשר על (שפת) הים
ספק מקדש שני דכתיב ביה (א) כל הקהל
כאחד ארבע רבוא לא ספק א"ל התם אש
של שמים מסייעתן הכא (א) אין אש של שמים
מסייעתן כי אחא רבין אמר ר"ש בן פוי משום (א)
בר קפרא שיתן הוסיפו (א) מעיקרא סבור מוזה
ארמיה שהוא (א) אטום בארמיה (א) ולבסוף סבור
שתיה כאכילה ומאי מזבחה ארמיה (א) שהוא (א)
מחובר בארמיה (א) שלא יבנו לא ע"ג כיפיים

המוזה ולרפא (א) ושומתין שם יהס קלטו אוחו הבור לתוך המוזה ועשו
נקיים נגנזו כראש המוזה לירד הנכסים שם: אטום בארמיה. שלא יהא
חלול: ששים כאכילה. מה אכילה מתעכלת צמוזה אף שמים נבלע צמוזה:

אמר
המוזה המוזה ושיתן דדרום היו כדמתן בפירקין (לקמן סג, ז) דנריס יהיה
קרן מערבית דרומית משמשה למעלה ניוסון המים והיון (א) ועוד תנן במסכת מדות (פ"ג מ"ג) מקום היה שם אמה על אמה ועובל על שם
עליה שנה יורדין לשימון ומנינו למידחק צרוח מערבית היה לזד קרן דרומית אכל קשה עוד תניא (א) במעילה פקד וזל חטאת (דף י"א)
ומימתי לה צקטנה פקד לולב (דף מט, ז) לול קטן היה צלד מערבו של כנע אחד לצבועים שנה פרחי כהונה יורדין לשם ומציאין משם יין
קרוש לכך נראה כגירסת הספרים דגרסי דרום ומערב וצבית ראשון היה להם יסוד לדרום שהיה משוך בחלקו של טורף מוח מרוח מזרחית
שלא נשמה שהיה בלא יסוד (עד) חלקו של יהודה כמו צבית שני וקראי דמעמעי פקדא אחיו מקומן (לעיל דף נג, ז) קרן שאין לה יסוד משום
בית שני נאמרו אי נמי אף צבית ראשון לא חשיב קרן דרומית קרן כיון דלא היה ליה יסוד משני לדרין כיון צלד מזרח אי נמי לפי שהיה
עמיד להיות בלא יסוד צבית שני לא היו נותנין דמים צו כמו צבית של משה לפי שהיה עמיד להיות בלא יסוד צבית עולמים:

ולא תפיל אהם מתוך אהבה הטוב, משמע דיקא לזד אחד דריתי לזד מוח, אכל בקרן דרומית היה בחלקו של טורף, ומימי דקראי דרומית מוחית לא היה בו יסוד לפי שלא היה רחוי אוחו קרן לתוך דרום, משום דבטען כנס שיהא מטעק מתוך אהבה ויפיל בו היסוד הכני
נדרין על הקרן והכא לא היה יסוד בחלקו של טורף, ומימי דקראי דרומית מוחית לא היה בו יסוד לפי שלא היה רחוי אוחו קרן לתוך דרום, משום דבטען כנס שיהא מטעק מתוך אהבה ויפיל בו היסוד הכני

יב א מ"י פ"ב מנחות בית
המדרש הלכה טו
יב א מ"י שם פ"ה הלכה יג
ופ"ג שם הלכה טו:

תורה אור השלם

- 1. ונסע אהל מועד מוזה
הלויים בתוך המוזה כאשר
יתנו כן יקטו איש על ידו
לדגליו: מסדר ב, יז
2. ואם מוזה אבנים נעשה לי
לא תבנה אתו ויהי בו דירקן
הנפם עליה ויהחלוק:
שמות ב, כב
3. וקחית שם מזבח ליהודה
אלהין מוסבס אבנים ולא תניח
עליהם ברזל: הריב"ז כ, ה
4. אבנים שלמות תבנה את
מזבח ידקה אלהין והנהלת
עליה עולה ליתוקה אלהין:
דברים כ, ו
5. וידחה וישראל רבים כחול
אשר על הים לרב אבנים
וחמים וששוחים: מ"א ד, כ
6. כל הקהל כאחד אמר יהיה
רבוא אלהים שלש אמות
ששים: עזרא ב, סד

מקור רש"י

שיחין. מל שחת המוזה כנגד
מקום הוסיפו ויפיל ויפיל
כיפיים. וליחם וקראי ויפיל
נח (א) תנן בנייתם ולחמות יבמות
:א"ר

שינוי מקובצת

סדר הריבא ב"ר פירי שפרין
הספק קרינא ויפיל ויפיל
המוזה קרן וזל שישו עליל
דלי נפקל אפילו בן הכרן הקלעים:
ויקס היכי קרינא אפי' שם ספק אכל
מזבחה יהוה נכסל יזאל, (א) אן
לי יתל נול חיה כיון נחמדי
קלעים יהוה א"ל יפיל אהר
אלה י"ט יפיל אהר
ספקו הקרינא, אכל הקלעים
טמאים נחמדין, וזרע מלי יתל
שפיעה אכל נכסל משום יזאל אפילו
ויקלעים קרינא, וי"ל כיון דלח
הקלעים קרינא אכל מחמת הספק
שטוק, א"כ השמטלק קרינא
הספק נבלע קרינא קלעים שייך
משום יזאל, קרן אף על פי שנסע
אהל מועד אע"פ שנסע אהל מועד
נמסוקל, היכי דלי נפקל מוחי
שמטלקו הקלעים דמסוקל משום
יזאל ומוח הוסיפו: שו"ב א"כ
צבית היה הבור והוא אבנים
וכמו ק נמנזר נמי ויה מתלחן אוחו
נחמדין, והלם על שמים היה מוח
על הספק, וספיקו שפוק אוחו אי
ספיקו עליו כספיקו מיי שלא ספיקו
את הנכסים ששיתין על הספק
כמחמתו החוסה שיתין על הספק
(והוא: דנר"ה ארבע אמות ב'
וקשה לר"מ ב', דנ"כ אוחו אפילו
אחיו ששיתין דרום היה בחלקו
על טורף, דלי נבלע על שיהא לא
וקשה י"ל לכן נראה כגירסת רש"י
דרים ומערב ויפיל עד חלקו של
יהודה, שבת האסון היה לי יסוד
לחיה דרומית, אכל מוזה לא היה
לי יסוד לפי שהיה בחלקו של יהודה,
וכן חתם אכל בחלקו של יהודה אהם